

לימוד היומי דקה ליתנו

יום	יום לחדש	יום מוהר"א	ליקוטי הלכות	ליקוטי מוהר"א	משנה ברורה	שבת	שולחן ערוך
שבת	ד'	ל'	רלא	חורה	ט - טז	כה	כה
א	ה'	לא	רלב	כג:	טז - טז	כו	כו
ב	ו'	לא:	רלג	כד:	טז - טז	כז	כז
ג	ז'	לב:	רלד	כה:	טז - טז	כח	כח
ד	ח'	לב:	רלה	כה	טז - טז	כט	כט
ה	ט'	לג:	רלו	כה:	טז - טז	ל	ל
ו	י'	לג:	רלז	חורה	טז - טז	לא	לא

בקרני אהרן

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

253 | פרשת תרומה | ד' אדר א' תשפ"ב

אֲשֶׁר יִדְבַּנּוּ לָבוֹ

כי על כן עצום ונורא הוא כח הרצון הטוב שהאדם חושק ונוסף לשוב ולהתקרב אל השי"ת, ששום דלתות נחושת ובריחי ברזל אינם יכולים לעמוד נגדם. וכדבריו הבערים של רבי נתן: "הכלל הוא שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפילו אם האדם הוא כמו שהוא, כל זמן שעדיין הוא זוכר את השם יתברך ורצונו חזק לשוב אליו יתברך, אף על פי שזה כמה אשר הוא כוסף לשוב אליו יתברך ועדיין לא זכה לתשובה, אדרבא פגם בכל פעם ביותר, אף על פי כן יחזק את עצמו בהרצון יותר ויותר, וירגיל עצמו לכסוף ולהשתוקק להשם יתברך תמיד בכל עת. ועל ידי זה בוודאי סוף כל סוף יזכה לתשובה שלימה בלי ספק, ואפילו המונחים בשאלו תחתיות חס ושלושם, אף על פי כן על ידי רצון הכל יכולים לעלות מתכלית דיוטא התחנתנה עד רום המעלות" (אוצר היראה, רצון וכיסופין. ע"פ ליקוטי הלכות, ערב ג.ה.)

גם אם הנך רואה שח"ו לא זכית לתשובה, ואדרבה פגם בכל פעם ביותר, אולם אם תתחזק ברצונות וכיסופים על אף הכל, אזי אתה מובטח שבוודאי תזכה לתשובה שלמה בלי ספק!

פרשתנו קוראת וזועקת אלינו בקריאה נרגשת הנוקבת ויורדת עד התהום: 'גם אחר עומק נפילתך הגרועה ביותר של שלוש עבירות חמורות רחמנא ליצלן, אם תתחזק ברצון גם עתה, הרי בסופו של דבר הזדונות יתהפכו לזכויות, ומהירידה תתהפך עלייה שאין כמותה! כשם שישראל זכו אז לקרבת אלוקים מופלגת זו שהשי"ת ישוב וישכון ביניהם ממש מה שלא זכו קודם לכן.'

ואם תרצה לומר; זה עצמו הניסיון העצום שעל ידו מתכפר הכל - אם מתעצמים על אף החלישות הדעת העצומה, ומאמינים שאין גבול וסוף לרחמנותו ואהבתו, ושגם אם מרדו בו כל כך עדיין יכולים לעורר בכח הרצון את עומק האהבה והחסד שלא נפגמו כלל - בגלל זה עצמו נתכפר הכל, והכל נתהפך לטובה.

אסור להתפעל ממה שרואים שגם רבבות רצונות לא הועילו עדיין, אלא להתחזק ולהתעצם בתוספת רצונות שלבסוף בוודאי יועילו, וכהמשך דברי רבי נתן שם: "ואי אפשר לבאר כלל עוצם מעלת הרצון והכיסופין דקדושה, וצריך כל אדם להרגיל עצמו בזה מאד לכסוף ולהשתוקק תמיד להשם יתברך ברצון חזק ותיקי, וזה יכול בוודאי כל אדם לקיים אפילו הפחות שבפחותים, כי יהיה איך שיהיה, אף על פי כן אני רוצה ומשתוקק ברצון חזק לשוב להשם יתברך. ובאמת, בוודאי רצון כל אחד מישראל חזק מאד לשוב אליו יתברך, רק מחמת שאין יודעין מעלת הרצון שהרצון בעצמו טוב מאד, והם רואים שכמה פעמים נכספו ברצון חזק להשם יתברך, ואף על פי כן עדיין לא זכו לעבודת השם יתברך, וגם קצת פגמו יותר, על כן הם מתייאשים בעצמם ושוכחים לכסוף יותר עד שנתעלם הרצון אצלם. ובאמת זה הפגם קשה יותר מן הכל, כי איך שהוא על כל פנים לא ירפה ולא יטוש ולא יעזוב את הרצון, אדרבא ירגיל את עצמו לכסוף ולהשתוקק בכל פעם ברצון חזק יותר ויותר להשם יתברך, וזה הרצון בעצמו טוב מאד, ויכול לזכות על ידי זה לתשובה שלימה באמת, ולעלות לכל המעלות דקדושה."

שובבי"ם ת"ת - שמונה שבועות המיועדים לתשובה ולתקון הקדושה. לבו כבד עליו, לא זו בלבד שלא שב בכל השבועות הללו, אלא שגם בהם בעצמם הוסיף חטא על פשע רח"ל. הוא עומד כמעט בגמר זמן קדוש זה בידיים רפות ובנפש שמוטה, מה ניתן עוד לעשות?! עיניו רואות שבפועל כל כך קשה לו להתגבר, על מה אם כן הוא יכול לצפות?! כנראה נסגרו בעדו דלתי תשובה חלילה...

בפרשתנו אנו לומדים על התמת בני ישראל לצורך הקמת המשכן. פרשת השבוע אינה 'מקרה' חלילה וסדר סתמי, אלא היא קריאה של חי-החיים אלינו, בה הוא מרמז לנו עצות ודרכים להצלחנו ולהצלחתנו בכל מה שיארע לנו בשבוע זה. וכלשונו קדשו של רבי נתן: "הסידרא שבכל שבוע [פרשת השבוע] מנהגת כל השבוע, כי כל ימות השבוע מקבלין חיות מהנקודה שמאירה בהם על ידי קריאת אותו הסידרא, כי כפי הנקודה שצריכין לקבל באותו השבוע כן היא הסדרא שהולכת באותו השבוע" (ליקוטי הלכות, נשיאת כפים ה.כז.)

"ועל כן - ממשך שם רבי נתן - צריכים להטות אזנו ולבו היטב לשמוע קריאת התורה ושלא להסיח דעתו ח"ו, מכל שכן וכל שכן שלא לשיח אז, כי גדול עווננו מנשוא רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן, כי על ידי ששומעין קריאת התורה ממשיכים על עצמו הארת הנקודה מהתורה שבזה תלויים כל תיקוני העוונות והתאוות" (שם).

הבה אם כן נטה אוזנינו ולבנו לקריאה העצומה שהשי"ת רומז לנו בפרשה נשגבה זו:

אחת הנפילות האיומות ביותר שבני ישראל נפלו ממדרגתם מאז, היא כידוע חטא העגל. לאחר ארבעים יום מהגילוי העצום והנשגב ביותר, בו נפתחו שערי כל הרקיעים לראות שה' אחד ושמו אחד, נכשלו בשלוש עבירות חמורות שבי'הרג ואל יעבור" (עיין רש"י שמות לב.ו). מי ישער את עוצם הצרה הצרורה הזאת, ואת עומק הנפילה שאין דוגמתה בה נפלו באותה שעה. אך משה רבינו נעמד ופעל בכל כוחו להמשיך סליחה לישראל, ואכן ביום הכפורים נתבשר שנסלח להם אותו עוון, ובאותה שעה גם נצטווה על מעשה המשכן, אשר היא תכפר על בני ישראל.

וכן מלמדים אותנו חז"ל (תנחומא פ"ח): "אתה מוצא שביים הכיפויים נתכפר להם, ובו ביום אמר להם הקב"ה 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', כדי שידעו כל האומות שנתכפר להם מעשה העגל. אמר הקב"ה: 'יבוא זה שבמשכן ויכפר על זה שנעשה בו העגל'."

וכל הרואה משתומם: איך ביכולת נדבה פעוטה זו שלא ניתנה בו שיעור, לכפר על עבירות איומות ונפילות נוראות שכאלו?! אבל התורה הקדושה מגלה לנו את הסוד, התרומה הייתה "מאת כל איש איש אשר ידבנו לבו", ורש"י מפרש: "לשון נדבה, והוא לשון רצון טוב", כלומר: לא השויו או הפצץ שניתן למשכן הם שגרמו את הכפרה, אלא הרצון הטוב שנתעורר בלב לחשוק שהקב"ה ישוב וישרה בינינו.

דבר המערכת

"פעם אחת אמר [רבינו הקדוש] לאחד: 'אגלה לך סוד, שיהיה אפיקורסות גדול בעולם, כי מלמעלה יבוא אפיקורסות בעולם בשביל נסיון. ואני יודע שאנשים שלי גם בלא זה יתחזקו באמונה באמת, ויישאו קיימים באמונתם, אך אני מגלה לך זאת כדי שיתחזקו יותר כשיראו שדיברו מזה מקודם" (שיחות הר"ו, רכ).

רבינו הקדוש ראה ברוח קדשו את מבול האפיקורסות שישטוף את העולם קודם ביאת המשיח, והוא גם חזה שאנשי יתחזקו גם אז באמונה באמת. זה הרי היה כל עסקו של רבינו הקדוש להשריש אמונה פשוטה באנשיו, וגם היום הם יתעצמו מול כל הגלים הסוערים. אבל הוא הירבה לגלות לנו את אשר יקרה אותנו באחרית הימים, כדי שנוסיף להתחזק ולא נתפעל כאשר יראה כאילו מן השמים מסייעים לאותם פורקי עול וכאילו שעתם מצלחת, "כי מלמעלה יבוא אפיקורסות בעולם בשביל נסיון".

מה נאדר ונשגב היה המעמד הכביר והמפואר בשבוע העבר בעיה"ק של סיום ספר 'ויאל משה' להרה"ק מסאטמאר, והתחלת ספר 'על הגאולה ועל התמורה' שנלמד בחבורת 'שמעו' דקהלתנו. כמה תואם הדבר שמבקשי האמונה ההולכים לאורו של רבינו הקדוש יחפשו ויתחברו לספרים הנפלאים שמפרשים את יסודי האמונה מול כל נסיונות הזמן במלכות המינות בארץ הקודש.

במעמד נשמעו דברי חיזוק נפלאים מפי משפיעים ורבנים שליט"א, כאשר בשיאה של סעודת המצוה השמיעי הגה"צ הגרי"מ שכטער שליט"א את ברכת קדשו, והודה לה' שזכינו ללכת בדרך האמונה הטהורה והתבדלות מפורקי עול, כפי שהורה לנו רבינו הקדוש וכפי שמיישר דרך הרה"ק מסאטמאר זי"ע בספריו הבהירים.

קיימו וקבלו עליהם בני החבורה שיחיו בשירה ובזמרה להוסיף בקודש בלימוד ובמעשה לבצר חומות האמונה הטהורה, שתקרב את הגאולה השלמה במהרה.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

כְּשֶׁנִּפְטְרָה אָמוֹ שֶׁל מוֹהַרְנ"ת, שָׁאֵל אֶת רַבְּנוּ מֵהַ צְרִיף לְעִשׂוֹת לְטוֹבַת נַשְׁמָתָהּ, עָנָה לוֹ רַבְּנוּ: שְׂיִבְרַךְ בְּרַכַּת 'אֲשֶׁר יִצַּר' בְּכַנְּהָ - "אֵי עֲרוֹסְטוֹן אֲשֶׁר יִצַּר".

(שיח שרפי קודש)

לתגובות והערות: 3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימייל מידי שבוע

הדל"ג 4:40 - ניץ ההמה 6:25 - מוזיק"ש 8:25
צאת השבת 5:55 - צאה"ש לר"ת 6:34

הסטרא אחרא מקיא את חלקי הקדושה!

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים
עמדים

בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה ח' מגלה לנו רבינו את סודה של ה'תפילה בבחינת דין', שהיא תפילה מיוחדת שמתפלל הצדיק הגדול, ה'בעל כח', אשר תפילה נוראה זו עומדת בתוך בית הבליעה של הסטרא אחרא, וגורמת לה להקיא את כל חלקי הקדושה שבלעה.

תיקון נורא זה היה נעשה במשכן, ולכן היה בנוי מקרשים העשויים מעצי שטים, אשר הם סוד 'תפילה בבחינת דין'. ועצי שטים אלו היו עומדים בתוך בית הבליעה של הסטרא אחרא וגורמת לה להקיא את כל חלקי הקדושה.

וכלשון מוהר"ן:

"עיקר עצם המשכן נבנה מהקרשים שהיו עצי שטים עומדים, זה בחינת התפילה בבחינת דין, שהוא בחינת מטה עוז, שהוא בחינת עץ חזק כארז. וזהו בחינת 'עצי שטים עומדים' שעומדים בחזקם ותקפם בתוך בית הבליעה של הסטרא אחרא עד שמקיא הקאות בכל פעם" (ליקוטי הלכות, בית הכנסת ו, ד).

ואכן, היחיד שהיה מסוגל להקים 'עצי שטים' אלו, היה משה רבינו. כי תפילה נוראה זו, יכול רק הצדיק הגדול להתפלל!

"כי המשכן לא יכל שום אדם להקימו כי אם משה, והעיקר מחמת כובד הקרשים שהיו עשר אמות, כמו שאמר רבותינו ז"ל, ומשם אנו למדים עוצם גבורתו וכוחו של משה, כמו שאמר רבותינו ז"ל, היינו כנ"ל, כי הקרשים החזקים והגבוהים הם בחינת תפילה החזקה הנ"ל של הבעל כח, שאין מי שיכול לעסוק בה ולהקימה כראוי כי אם משה" (שם).

להגן בפני הרוח שטות!

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים
עמדים

על ידי ה'תפילה בבחינת דין' הגורמת לסט"א להקיא כל מה שבלעה, עי"ז מתקנים ומבטלים את הרוח שטות של התאוות בעולם. שכן, על ידה חוזרים ובונים את המוחין הקדושים, אשר הם מחיצה פרוסה בפני התאוות.

"כי אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, אבל כשהמח והדעת שלם, הוא מגן בפני התאוה הזאת. כי יש שלשה מוחין, וכל אחד ואחד הוא בחינת מחיצה פרוסה בפני זאת התאוה" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, ח).

וזהו סוד הקרשים של ה'עצי שטים', שהיו מחיצות קדושות אשר עמדו והגינו בפני הרוח 'שטות' של התאוה. וכלשון מוהר"ן: "וזהו בחינת 'עצי שטים', לרמז שהם מתקנים בחינת הרוח שטות, שהוא בחינת תאוה הנ"ל שנמשך על ידי פגם מחיצות פרוסות של המוחין, אבל התפילה של הבעל כח הנ"ל עומדת בבית הבליעה של הסטרא אחרא בתוך הרוח שטות, עד שמקיא משם דייקא כל הקדושות" (ליקוטי הלכות, שם).

אור האהבה שבדעת!

גלות את נקודת האהבה העליונה, 'אהבה שבדעת'. לא רק את החסד הרגיל והגלוי, אלא את ה"רב חסד" (גימטריא 'מרדכי'), את האור הגנוז. והוא זה שמכניע את הקליפה הנוארית, קליפת המן.

הוא אומן את הדסה, היא אסתר בת דודו. וגם כשהיא נלקחת לבית אחשוורוש ונופלת בתכלית ההסתרה, גם אז הוא מגלה בה את נקודת האהבה הצפונה, את האור הגנוז. ומלמד אותה שגם אם ישבה בחיקו של אחשוורוש, תחזור לישב בחיקו של מרדכי.

ללמדך:

גם אם נפלת למקום שנפלת, גם אם האהבה הגלויה 'האהבה שבמידות' נפלה לבין הטומאה, והקשר הגלוי בין לבין ה' לקוי עד מאד - גם אז, אל תתן לעמלק לגזול ממך גם את 'האהבה שבדעת', את הקשר הפנימי, את אור הרצון הנעלם והגנוז.

והאור הגנוז הלזה מתגלה בימי הפורים. אז קוראים את המגילה שאין בה שום שם, ושום סממן קדושה, כולה גנוזה ונעלמת. אז שותים 'עד דלא ידע' ועולים עד לאותו מקום עליון בו לא ניכר ההבדל 'בין ארור המן לברוך מרדכי'. ואז מקבלים הארה מלעילי לבוא, מהתורה החדשה אשר היא למעלה מכל הלבושים.

תורת הרצון, תורת ההתבודדות, תורת ההתחדשות. התורה שמלמדת את האדם גלות את האהבה שהיא מעל כל הלבושים והצמצומים. האהבה הקיימת בינינו לבין אבינו שבשמים גם אם אנו נראים כמו שאנו נראים.

ואז מתקיים מקרא שכתוב "קיימו וקבלו" - מקבלים מחדש את התורה! כי כשאנו זוכים לגלות את האהבה שבדעת, ולקבוע בדעתנו ש"יהיה מה שיהיה, אני לא אעזוב את ה' ולא אחדל מלאהוב אותו", אין כבר שום דבר שימנע מאתנו לדבוק בה' תמיד...

טייערע ברידער!

ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה - ביום השבת קודש, אנו נכנסים לתוך ארבעים יום לפורים גדול!

הזמן גרמא להחזיר בעצמנו אהבה עצומה להשם יתברך, וכיסופים וגעגועים והשתוקקות אליו. לעורר את נקודת ה'אהבה שבדעת', נקודת האהבה והכיסופים הפנימיים, שאינה כבה ואינה מתבטלת גם כשאין מתגלית ה'אהבה שבמידות'.

נחדש עצמנו באמירת 'ליקוטי תפילות', הספר הקדוש והנורא שבו זוכים לבטא בפה מלא את הכיסופים והגעגועים להשם יתברך. ובה נכניע קליפת המן עמלק, הזומם להכחיד ולבטל נקודה פנימית זו, היו לא תהיה!

פנים מאירים וחדושים מזהרים מלוקטים מספרי גדולי הנדיקים ז"ע
בתוך השיחות של הגר"ם שכמעט שליט"א אשר ציון ורשם לפני לזכרון.

לקט ספרי"ם

ספרי חסידות

היצר הרע אינו רוצה שישמע האדם לפיתוייו

ויאמר שלחני כי עלה השחר (בראשית לב, טו). במדרש (בראשית רבה עח, א) כתיב (איכה ג, כג) חדישים לבקרים רבה אמונתך וכו' אמר רבי ברכיה השבתי את רבי חלבו והכתיב ויאמר שלחני כי עלה השחר והגיע זמני לומר שירה וכו' עיין שם. וצריך ביאור שמיום שנברא שרו של עשו לא הגיע זמנו לומר שירה עד היום שנלחם ביעקב, אמנם הנה כל מלאך אינו אומר שירה וזמרה להבורא ית"ש רק על החסד שבראו לעשות רצונו ית', ולמשל מלאך מיכאל כשפועל רצונו ית"ש ומלמד זכות על ישראל ומגביר החסדים אשר לזה התכלית נברא אז אומר שירה וכן כל המלאכים. והנה שרו של עשו הוא הס"ם הוא היצר הרע הוא השטן שגברא להסית האדם ולהסירו מדעת יוצרו כי לכך נברא. אמנם אף על גב שלכך נברא אין חפץ המלאך הזה באמת שישמע האדם לקולו לעשות הרע, רק הוא מחויב לעשות פעולתו ולהדיחו והאדם יתחזק וילחום כנגדו ויכבוש אותו, וזה תכלית בריאתו כי לא בראו היצר ב"ה

באופן אחר כי מאתו לא תצא הרעה וכו', אכן אז נעשה פעולתו באמת כשפתה לאדם ולא יכול לו ונתעורר נחת רוח ליוצרנו ואז גם היצור י' לוקח שכרו ומשלם בעבור שהוא גרם הנחת רוח.

והמלאך הנ"ל עדיין לא אמר שירה מיום שנברא שלא היה אדם שכבשו לגמדי כמו יעקב אבינו שלימד דאבהן שהיה בן פ"ד שנים וגבור בגבורתו וכו', ומי כמוהו קדוש ישראל, והנה כשנלחם עמו שרו של עשו לא היתה האביקה בדרך פשוט כדרך שנלחמים בעלי מלחמות רק בוודאי היתה המלחמה ברוחניות לבלבל מחשבתו של יעקב אבינו מי יודע באיזה חקירות עצומות ורשתו אשר טמן. וזהו שכתוב (בראשית לה, כב) וירא כי לא יכול לו, שאבינו יעקב התגבר בקדושתו נגדו עד שנגע בכף ירכו עיין בזהוה הק' (חלק אקס, ב) ותראה קצת מזה, לכן אחרי שראה הבריאה הנבחרת יעקב איש עם כי לא יכול לו, אמר "שלחני כי עלה השחר" והגיע זמני לומר שירה שלכך נבראתי, וברוך ה' שפעלתי פעולתי לכן אני חפץ לומר שירה.

יחוד במקום פיקוח נפש

בשו"ת שם אריה (אה"ע סי' לג) נשאל באשה חולה שצריכה לנסוע בעגלה בשבת מה לעשות, ומתחילה כתב דלכאורה כיון שאיסור יחוד הוא בכלל אביזרייהו דעריית והוא ביהרג ואל יעבור, לפי זה היה עדיף לחלל שבת מלעבור על איסור יחוד, שהשבת נדחית מפני פיקוח נפש, ואילו איסור יחוד אינה נדחית מפני פיקוח נפש. וכן כתבו **בשו"ת זרע אברהם** (י"ד סי' ה') ו**בשו"ת צור יעקב** (טו) בפשיטות שאיסור יחוד הוא ביהרג ואל יעבור.

גם הגאון **רבי שלמה קלוגר** ז"ל (טוטו"ד סי' קצב) כתב שאיסור יחוד הוא ביהרג ואל יעבור, אך חילק בין איש לאשה, דאשה שהיא קרקע עולם אינה ביהרג ואל יעבור. ולדבריו תלוי, אם הנהג נכרי מותר להאשה לנסוע עמו, אבל נהג יהודי אסור לו לנסוע עמו.

אמנם למעשה העלה **בשו"ת שם אריה** דכיון שאיסור יחוד אין בו אפילו איסור לאו, הרי היא נדחית מפני פיקוח נפש. וכן העלו עוד **הרבה אחרונים**. אלא שכתב דמקום שאפשר לעשות איסור דרבנן כדי להציל מאיסור יחוד דאורייתא, צריך לעבור על הדרבנן. ולכן התיר לאשה יולדת בשבת שבעלה יצטרף עמה בנסיעה בעגלה, שלא היה שם רק איסור תחומין דרבנן.

ובשו"ת העמק שאלה (אה"ע סי' יד) אסר לצרף שומר בעגלה בשבת כדי להציל את האשה מאיסור יחוד, שאין אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חברו. וכן פסק **בשו"ת פני אריה** (אה"ע סי' לג).

יש דיון בפוסקים אם 'איסור יחוד' נדחה מפני פיקוח נפש, לפי שמצינו שאיסור יחוד הוא איסור חמור וקרויב לאיסור גילוי עריות, כפי שכתב **הרמב"ם** (הל' איסור' ב פ"א ה"א) "שדבר זה גורם גלות ערוה". וכן **באבות דרבי נתן** (פ"ב ה"ב) איתא בזה הלשון: "איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו - מאן אמרו אל יתייחד אדם עם הנשים". ע"כ. ונפסק **בשולחן ערוך ברמ"א** (סימן קנז ס"א) שגם אביזרייהו דגילוי עריות הוא ביהרג ואל יעבור, ואם כן יש להסתפק אם גם איסור יחוד הוא ביהרג ואל יעבור.

לדוגמא: מי שנוסע באוטובוס במקום מבודד שאין שם תנועה, ובאמצע הדרך ירדו כל הנוסעים מהאוטובוס, ואיש ואשה לבד מוצאים את עצמם במצב של יחוד בתוך האוטובוס, ואם ירדו מהמכונית יהיו במצב של סכנה, האם מחוייבים לרדת או לא.

שאלה זו נוגעת גם באשה חולה שחייבת לנסוע באמבולנס בשבת לבית חולים, ואם תיסע לבד עם הנהג יהיה איסור יחוד בנסיעה, האם נהג אמבולנס רשאי לקחתה לבד, שאין איסור יחוד נוהג במקום פיקוח נפש, או עדיף שיעוד איש יצטרף עמה לנסיעה זו כדי להצילה מאיסור יחוד.

דוגמא נוספת: אמבולנס בשבת שממחר לבית חולים, ויש אפשרות לנסוע בכביש שיש בו תנועה מרובה ואין שם איסור יחוד אבל זה דרך ארוכה יותר, האם עדיף לנסוע דרך זו כדי שלא יהיה איסור יחוד, או שיכול לנסוע בדרך קרובה אף שיש איסור יחוד, דאיסור יחוד נדחה מפני פיקוח נפש.

ושמדות, אבל לעתיד לבוא שיתהפכו לששון יהיה אפשר לקיים השמחה והששון בכל ימי החודש כעיקר תקנת הנביאים.

כל חודש אדר נהפך לשמחה

כענין זה אנו רואים גם בנס פורים בחודש אדר, שמתחילה היה העת צרה כל חודש אדר ואחר כך נהפך כל החודש לששון ולשמחה. ומכאן זה תירץ **הט"ז** (סי' תרפ"ח סק"ד) את קושיית

המהרש"ל, שהקשה למה 'כר' שהוא ספק מוקף חומה מימות יהושע בן נון אין מברכים על המגילה רק ביום י"ד, הלא בכל יום טוב שני בחוץ לארץ שהוא רק ספק יום טוב מברכים בשני הימים. ותירץ **הט"ז** דכל הימים טובים נקבעו דוקא באותו היום שהיה הנס, ואם היום קודש אתמול היה חול ולא יועיל מה שנהג אתמול קודש. אבל במגילה מצינו שיש לה הרבה זמנים י"א י"ב י"ג, וגם בפורים המשולש מקדימים את קריאת המגילה, כי כל ימי החודש שייכים לנס, ולכן לאחר שקרא ב"ד אין צריך לחזור ולקרוא בברכה בט"ו.

והגר"א בביאורו על מגילת אסתר הסביר במהלך זה את הדיון של 'משנכנס אדר מברכים בשמחה'. וכך דבריו על הפסוק 'והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה' (ט' כ"ג): שכשגיע אותו חודש היו היהודים בצרה גדולה, שהיו סוברים שבאותו חודש יבא

תקנת ימי הצומות וימי השמחה

מצות תענית

חלוש שיש לו מיוחשים (עיי"ש בביה"ל ד"ה מיהו - דוקא שיש לו מיוחש או חלוש ביותר שהצום גורם למיוחשים, אבל מי שבריא בגוף רק מצטער הרבה מכת הרעבון והצמאון חייב להתענות). ומטעם זה הורו **הרבנים** בעיה"ק ירושלים ת"ו שאין נשים מתענות כלל בזמנינו בג' צומות, וגם בבית **א"ז מו"ר** ז"ל בעל הקנה בושם לא התענו הבנות בג' צומות. וכבר מובא כן בשו"ת רבי **עקיבא יוסף שלינגר** ז"ל (ח"א ס"י קעד) בשם החתם סופר שבזמננו ירדה חולשה לעולם ולא הניח לנשים להתענות רק ביום כיפור.

בזמן שיש גזירות ושמדות

לפי הדברים נמצא שהחוב לבד' צומות בזמנינו אינו מדברי קבלה, רק מכת מנהג שנקבע בימי חז"ל. אמנם אם נתבונן בלשון **הרמב"ן** בספר תורת האדם (אבילות ישנה את קא) ובלשון **הטור** (שם), שכתבו בזה הלשון: "ועכשיו כבר רצו ונהגו להתענות בהם וקבלום עליהם, לפיכך אסור ליחיד לפרוץ גדרו, וכל שכן בדורות הללו שהרי בעונותינו שרבו יש שמד בישראל ואין שלום, הילכך חייבין הכל להתענות מדברי קבלה ותקנת נביאים", ע"כ. משמע שבדורות הללו שרבו שמד בישראל, חייבים להתענות מתקנת הנביאים, ואם כן קשה על פסק הרמ"א איך אפשר להקל באדם חלוש שיש לו מיוחשים ואינו עדיין בגדר חולה.

ואפשר לתרץ על פי מה שכתב **הגר"א** (שם) שמתחילה כשקבעו הנביאים ימי הצומות התנו שתקנה זו תהיה תלויה ברצון החכמים לדורות, והם יחליטו ברצונם אם להמשיך תקנת הצומות לדורותם. ובזמן חז"ל הסכימו החכמים ברצונם להמשיך ימי הצומות לכל הדורות הבאים, שידעו והבינו שברבות הימים יהיו גזירות ושמדות רח"ל, וממילא נשארה התקנה הראשונה עומדת במקומה לכל הדורות הבאים, אלא שבכל זאת הסכימו חז"ל שלא להמשיך תקנת הנביאים לעוברות ומניקות שמצטערות הרבה. ועל כן אלו שמחוייבים להתענות על פי חז"ל מקיימים בזה גם תקנת נביאים, אבל מי שיש לו מיוחשים לא חל עליו תקנת הנביאים כלל (עיי"ש בהגהת סמ"ק סי' צו אות ג וריטב"א ר"ה יח: דמשמע כן).

האם לעתיד יתהפכו בחו"ל ב' ימים לששון

במנחת חינוך (מצוה שא) הוכיח מכמה מקומות בש"ס שמתחילה לא תיקנו הנביאים את ד' הצומות ביום מסויים בחודש, רק קבעו שבחדשים הללו איזה יום שרוצה יוכל להתענות, ועל כן לא נזכר בפסוק איזה יום הוא יום התענית, רק צום הרביעי וצום החמישי וצום העשירי, כלומר, שבחדשים הללו יש צום, ואין מִשְׁנֵה באיזה יום (וכן מובא בשם מרן רי"ז הלוי סולובייצק ז"ל וכעיי"ז בלח"פ פ"ה ה"ד מה' תעניות). ועל כן כתב שלעתיד כשיתהפכו הימים לששון ולשמחה לא יהיו צריכים לעשות בחוץ לארץ שני ימים טובים מספק, דכל החודש זמנו הוא וביאזה יום שיהגו יצאו. ואף שבזמנינו אנו חייבים לצום בכל יום מיוחד בחודש, היינו לפי שרצו והסכימו חז"ל לקבוע היום הזה ליום שום ושום גזירות

כשם שציוונו השי"ת לקבוע ימים טובים במשנתה ושמחה הודות ולהלל זכר לניסים, לקבוע בליבנו האמונה כי מהשם היתה זאת. כך נצטוונו לקבוע ימים ומועדים לתפילה וזעקה ולשוב אל השם מתוך צום ותענית בכל עת צרה, לקבוע בליבנו שהצרה לא באה מתוך מקרה אלא מעשינו הרעים הוא שגרם לנו.

דבר זה נלמד ממה שנאמר בתורה "על הצר הצורך אתכם והרעותם בחצוצרות", כלומר: כל דבר שייצר לכם, זעקו עליהם והריעו בחצוצרות. ומכאן אנו למדים שמצות עשה מן התורה לזעוק ולהריע בחצוצרות בכל צרת רבים שבה על הציבור, וחייבו חז"ל לקבוע זעקה זו ביום מיוחד כיום מועד לתענית ציבור וזעקה. וכשם שהציבור מתענים על צרתם, כך היחיד מתענה ומבקש רחמים על צרתו (הרמב"ם פ"א מהל' תעניות).

חיוב הד' צומות

ד' פעמים בשנה חייבים להתענות מדברי קבלה, שנאמר **בזכריה** (ח"ט) "כה אמר ה' צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים". והם: י"ז בתמוז [-תמוז הוא חודש הרביעי מניסן], ט' באב [-חודש החמישי], ג' תשרי [-חודש השביעי], י' בטבת [-חודש העשירי]. כלומר: הנביא מנבא שבזמן שיבנה בית המקדש יהיו ימי הצומות האלו לששון ולשמחה ולימים טובים, ואילו בזמן הגלות ימים אלו הם ימי צער ותענית.

שאר התעניות אין בהם דבר קבוע, והכל תלוי לפי מקרי הזמן וגזירת בית-דין ולפי חילוקי המנהגים, כפי המבואר בשולחן ערוך (סי' תקעו ותקפ). מלבד תענית אסתר שנהגה כל העם להתענות בו, לפי שהוא זמן קהילה לכל, לקיים מה שנאמר במגילת אסתר "דברי הצומות וזעקתם" (עיי"ש תרפ"ו).

חיובם בזמן הזה

איתא **בגמרא** (ר"ה יח:) שגם בד' צומות אין חובה להתענות רק בזמנים שיש בהם גזירות שמד, אבל בזמן שיש שלום ואין יד האומות תקיפה על ישראל אין חיוב להתענות, אבל אם רצו מתענים, אם לא רצו אין מתענים. אבל כתבו הראשונים שקיבלנו על עצמנו מדור דור לרצות ולהתענות, ועל כן אנו חייבים להתענות. וכן נפסק **בשולחן ערוך** (סי' תקפ ס"א) "הכל חייבים להתענות ארבע צומות הללו ואסור לפרוץ גדר". ומבואר **ברמב"ם** (הל' ממרים פ"א ה"ב) כי מי שעובר על המנהגים שנתקבלו בין כל גדולי ההוראה כסייג לתורה, עובר על לאו של "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך".

ואף שקיבלנו על עצמנו להתענות בכל הד' צומות, כתב **הרמ"א** (שם) שיש קולא בג' צומות [-פרט לט' באב] שעוברות ומניקות שהם מצטערות הרבה פטרות והתענות, וכן כל אדם חלוש שיש לו מיוחש בגוף והתענות גורם לו צער הרבה, אין חייב להתענות, עלת קיבלנו על עצמנו רק באדם בריא ולא באדם

נְאִישׁ תְּרוּמוֹת יְהִרְסָנָה

רבי עוזר מלאדיזין

ר' עוזר מלאדיזין, מתלמידי רבינו ז"ל, מוזכר בכוכבי אור (אנשי מוהר"ן אות ל) בין אנשי המשא ומתן של רבינו ז"ל, וכן נמנה בשמות הצדיקים בין תלמידי רבינו ז"ל.

על פי שנים עדים יקום דבר

סיפר רבי אברהם ב"ר נחמן, ששמע מפי אביו רבי נחמן מטולטשין ששמע מפי רבי עוזר, שאנשי רבינו ז"ל חיברו יחד שתי האזהרות של רבינו ז"ל: 'א' - שלא ילך יום אחד בלי לימוד שולחן ערוך על הסדר דייקא (עיין שיחות הר"ן סי' כ"ט). והב' - הזהיר רבינו ז"ל להניח תפילין דרבינו תם, כי רבינו ז"ל אמר שתיכף כשמתחילין להניח תפילין בשנת ה"ג, יתחילו ג"כ להניח השני זוגות, וכ"ה בליקוטי הלכות בשם רבינו ז"ל, ובפרט שכתבו הספרי מוסר (עיין ספר אור צדיקים למהר"ם פאפירא"ש ובספר עבודת הקודש להחיד"א ז"ל) במעלת הלימוד בתפילין דרבינו תם. ולכן נהגו עצמם תלמידי רבינו ז"ל שקיימו השני ההגות של רבינו ז"ל ביחד, והיינו שבעת שהניחו תפילין דרבינו תם אחר התפילה, למדו בהם בכל יום שולחן ערוך (כוכבי אור אנשי מוהר"ן אות ל"ו). ויש להסתפק אם הכוונה לר' עוזר תלמיד רבינו ז"ל, וכ"ה בגידולי הנחל בערך ר' עוזר מלאדיזין תלמיד רבינו ז"ל, או אפשר הכוונה לר' עוזר תלמיד מוהר"נ"ת ז"ל).

רבי פנחס חתן רבינו ז"ל

רבי פנחס חתן רבינו ז"ל, נשא את בתו השלישית של רבינו ז"ל, הרבנית מרת מרים ז"ל. מוזכר בשמות הצדיקים בין תלמידי רבינו ז"ל. היה בן להרה"ק ר' אריה לייביש מוואלטיסק, הנקרא ה"וואלטיסקער" זי"ע, מתלמידי המגיד ממעזריטש זי"ע.

עת דודים

הרבנית מרת מרים נשתדכה עם רבי פנחס, בסוף שנת תק"ט [הרבנית מרים הייתה אז בת ח' שנה], אחר שנתקיימה החתונה להרבנית מרת אדל בת רבינו ז"ל, כמ"ש בחיי מוהר"ן ז"ל: "ואז באותו העת תיכף אחר החתונה הנ"ל, נשדך רבינו ז"ל עם בתו מרת מרים ז"ל, עם הרב החסיד המפורסם מו"ה לייבוש ז"ל אב"ד דק"ק וואלטיסק" (חיי מוהר"ן סי' ק"ד).

רבינו ז"ל נסע מהעיר ברסלב לוואלטיסק על החתונה, וליווה אותו על הדרך תלמידו רבי שמואל יצחק הרב דק"ק טשעהרין, ומה שעבר על הדרך עם רבינו ז"ל יבואר א"ה לקמן (במערכת רבי שמואל יצחק ז"ל).

שמזדמנים לשם אנשים מפוקפקים, או שמצויים שם שאר מכשולות, ובפרט בענין הכלים המטמאים רח"ל - הרי אין ספק שמקצוע השחיטה עדיף.

ובענין תפקיד של 'מלמד' לתשב"ד, צריך לדעת שבזמן רבינו הק' היו המלמדים עניים מדוכאים, כי גם הבעלי בתים היו אז עניים, וכמה בעלי בתים היו שוכרים בצוותא מלמד עבור בניהם, וגם היה ממעשה בעל דבר שעוד היו מקמצים מאד בשכר המלמד, וע"פ רוב היו המלמדים עוזבים את ביתם ונוסעים לתקופה ארוכה, והיו ישנים כמה חדשים מחוץ לביתם, וגם התלמידים היו אצל המלמד כל היום ממש ועד שעות הלילה המאוחרות, והיה צריך להשגיח עליהם כל השעות הארוכות, כך שלמלמדים לא היה לא גשמיית ולא רוחנית, ובני ביתו של המלמד סבלו הרבה דוחק, כי גם מצב הפועלים והאומנים היה בדוחק רב, היו עובדים הרבה ומשתכרים מעט, על אחת כמה וכמה מצב המלמדים. ומובן איפוא שכהיום המלמדות היא כמעט כמקצוע אחר ממה שהיה בעבר, ולא כ'מלמדות' שבזמננו שלל רביה"ק.

ובאופן כללי, אם מוצאים איזה משרה בשכר מתאים שיכולים לפרנס אשה ובנים בלי דחק, או אם אינה השי"ת לידו איזה מסחר באופן מתאים בנוחיות הגשמי וגם הרוחני - מתבוננים ושוקלים את הדבר ומתפללים אל השי"ת, וברכתך בכל אשר תעשה.

ויש מעשה שאדם אחד שאל לאיזה צדיק שהוא רוצה לעשות איזו פעולה שיהיה אצלו הבחינה של "וברכתך בכל אשר תעשה", אבל הצדיק יברכו שיצליח. ואמר לו הצדיק שיקח "צעטל" של פרס [כרטיס הגרלה]. ובאותה עיר היו שני מיני גורלות, אחד שיכולים לזכות בזכיה של סך חמישים אלף רובל, והשני גורל בזכיות קטנות מאד של עשר ועשרים רובל המיועד לילדים קטנים ועבור עניים מרודים. והלך וקנה את הגורל הקטן, ואכן זכה בסכום הקטן. ואמר לו הצדיק שהוא טיפש גדול, שנישה נגד רצון השי"ת, כי כמו שהשי"ת גזר שהאדם יעשה פעולה כדי להרויח, כן נתן לו שכל איך לעשות הפעולה, והאדם צריך להשתמש עם שכלו שחננו השי"ת לעשות הפעולה המוצלחת ע"פ השכל. וכיון שהיה עת רצון שירויח ממון, מדוע עשה ההיפך ממה שהשכל מחייב ונשאר עני...

וכשם שאם האדם רץ ויגע אחר עשירות שלא ברצון השי"ת, וגם כשהגיע לעשירות אינו זוכה להתנהג עמה כראוי, כן כוונת השי"ת מזמין להאדם עשירות בנקל, צריך הוא לדעת שכל כולה היא בהשגחה פרטית מהבורא ית"ש ומידו הכל, ועל ידי זה יכול לזכות להרבה מצוות ומעשים טובים באמצעות הממון.

ישיבת ברסלב
בית שמש

ישיבת
ברסלב
ת. ב' תשס"ט
ע"פ הנהגת ה"ח

ישיבת
ברסלב
ת. ב' תשס"ט
ע"פ הנהגת ה"ח

הודעה חשובה

הננו להודיע על פתיחת

הרישום לישיבתנו הק'

לשנת הלימודים תשפ"ג הבע"ט

ספסים ניתן לקבל

בירושילים:

אצל הרה"ח ר' יעקב ברבר שליט"א טל: 05381-55620

בבית שמש:

אצל: הר"ר אברהם משה מנה שליט"א טל: 05271-70884

הר"ר ישראל זאב וויטש שליט"א טל: 05381-97918

בברכת ויהי נועם ה' אלוהינו עלינו
ומעשה ידיו בוננה עלינו ומעשה ידיו בוננה

הנהגה

נ. ב. שיום מועד הרישום יהיו עד ליום א' פרשת פקודי - ב'ז אדר א'
ונא להודיע ולמסור את טופסי ההרשמה

דרכי אור מס' 1 | ת"פ מס' 0991098 | טל' תלמידי 058-3293637

אברכים רבים, יראי שמים, נבוכים כל ימי חייהם בענין של השתדלות ובטחון, ואינם יודעים מה זה בטחון ואיך לבטוח, ומהי מידת ההשתדלות, והאם אני בכלל ראוי לבטוח, ועוד כיוצא בזה.

העצה היעוצה לזה היא: תמימות. כי אף על פי שהבטחון וההשתדלות סותרים לכאורה זה את זה, אבל באמת צריכים להאמין בשניהם בתמימות, וכן גם לשנן לעצמו פסוקי בטחון, וענייני בטחון, עד שירחם עליו השי"ת ויאר לו הארה ויתיישב הכל על לבו, ויזכה לבטחון הראוי והנכון, וילך לבטח דרכו.

תחת אחד השיחים ושוחחתי עם הרב החסיד רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל הזכרתי 'ווארט' נפלא בשם התולדות, ורבי לוי יצחק נהנה ממנו מאד.

זה לשונו של התולדות על הכתוב (משלי כ"ד) 'מִלֶּךְ בְּמִשְׁפַּט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת יְהִרְסָנָה': 'רצונו לומר, 'מלך' - מאן מלכי רבנן, בהנהגת עיר או מדינה, 'במשפט יעמיד ארץ' - אם ינהגם במשפט שהוא בדרך הטבע, יעמדו על עמדם אנשי המונינים הנקרא ארץ, שלא ימוטו ממדריגתן. מה שאין כן 'איש תרו"מות' - שרוצה להרים אותן למעלה ממדריגתן - 'הרסנה' לגמרי, שזה סיבת הריסתן לגמרי". עכ"ל בפרשת משפטים.

וללמדנו בא על חובת ההשתדלות שעל ידה יוכל האדם להנהיג ימי חייו בהשקט ובטח, אך אם ינסה ללכת בדרך מרוממת וגבוהה מכדי יכולתו - אחריתו מי ישרונה, כי דרך זו עלולה להביא את הריסתו המוחצת.

ובעצם הענין של בחירת מקצוע לפרנס הבית, ברור שאדם צריך להיזהר טובא שלא לעבוד במקום שהנסיונות מצויין בו.

אבי זצ"ל סיפר לי שאחד בא לפני החפץ חיים זי"ע, ונפשו בשאלתו: היות ואשתו נוגשת בו שילך להתלמד להיות דאקטער, בעבור שהיה לה גיס שגם הוא היה דאקטער. ובעת שנכנס להחפץ חיים היה אוזח בפסוק 'אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי' מ'מזמור לדוד ה' רועי' (תהלים כ"ג) שאומרים בעת האכילה, ונפל בדעתו בעת האמירה פירוש על זה, והוא, שאם מגיע לו רדיפות שיהיו לכל הפחות בשביל 'טוב' ובשביל 'חסד', כי הבין כי אפילו אם יעשה רצון אשתו בזה וילמד דאקטעריי, גם אז יהיה לה על מה לנוגשו...

ויש לדעת, שרבינו הק' בספר המידות (ערך תפילה לג) מביא את דברי הגמרא (ברכות לג ע"ב): "ארבעה דברים צריכים חיזוק; תורה ומעשים טובים תפילה ודרך ארץ" (היינו מלאכה). וכהיום טובלים הרבה הרבה מאד מאי-סיפוק הנפש, ובכל דבר שעוסקים, מרגישים מיד את החסרונות שבו, ובה בעת מתבוננים בעסק אחר, ורואים שבשני אין החסרונות הללו, ושוכחים שבכל דבר יש מעלות וחסרונות. ובלי חיזוק אי אפשר לעמוד ולהתקיים בשום ענין. ולפעמים מריבושי שאיפה להיות מושלמים במלאכה שבה הם עוסקין, מרגישים יותר מדי את החסרונות ואי אפשר להמשיך להתקיים בה.

ועל זה צריכים להשתמש עם השיחה מרבינו: "וואס מ'טוט איז גוט, אבי קיין שלעכטס נישט" - "מה שעושים הוא טוב, העיקר לא לעשות רע".

זה כלל גדול, שבכל דבר שעוסקים, הן תורה, הן מלאכה - אם עוסקים בה בטוהרת המחשבה, יש בזה חן של אמת והשכינה שורה.

וכל התעסקות בדבר כשר, זה כהיום רפואה להמחשבות בכל הבחינות, ומכל-שכן למי שרוצה לטהר את מחשבתו.

הנהגה רבים מאנ"ש מתלבטים בשיחתו של רבינו שהיה מונע את שומעיו לקחו מלהיות מלמדים ושוחטים (ראה חיי מוהר"ן תס"ה, תקצ"א, שיחות הר"ן רמ"א), ואולם החכם עיניו בראשו להכיר ולדעת המציאות, וזה פשוט שאם עומדים לפניו שתי אפשרויות: האחת, להיות שוחט במקום שצוות השוחטים כולם יראים ושלמים, ולחלופין הברירה השניה היא לעבוד בחנות

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן' שווארמין שליט"א בעמ"מ "אוצרות עלים לתורה".

<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' אלעזר יואל בלוי שליט"א להלל וישואו בתו עב"ג בשעש"ט יה"ר שיזכה לנולד בת נאמן בישראל בדרך בריה"ק זיע"א</p>	<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' נחמן ח"ד סיוחה"ר ה"ו להלל וישואו בתו עב"ג בשעש"ט יה"ר שיזכה לנולד לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב חת קדושה</p>
<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח מרדכי ורטהיימר ה"ו להלל וישואו בתו עב"ג בשעש"ט יה"ר שיזכה לנולד לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב חת קדושה</p>	<p style="text-align: center;">ברכת מול טוב</p> <p>להרה"ח ר' יעקב דוד ראזנבערג שליט"א להלל וישואו בתו עב"ג בשעש"ט יה"ר שיזכה לנולד לתורה לחופה ולמעש"ט ולרוב חת קדושה</p>